

ærede 4de Medlem for 9de Kredts (Dam) fremdrog, at Fernbaner førte dertil, og at der var den talrigste Befolkning omkring Aarhus, skal jeg ikke komme videre ind derpaa. Jeg kan i den Henseende ganske henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Blom) udtalte. Jeg skal imidlertid til Gjenfald overfor denne Paastand hævde, at det største Fladeindhold i Landet for Sjyllands Vedkommende har nærmere til Viborg, og hvilken Udvikling det gaar imøde, vide vi jo ikke. Der er ogsaa Mulighed, ja, Sandsynlighed for, at der i sin Tid vil komme en Bane Nord fra til Viborg. Men allerede som det er nu, bør Viborg have Fortrinet. Jeg vil ikke tale om, at Thisted Amt har meget nemmere til Viborg. Det Samme gjælder — om end ikke i samme Grad — om Bendskjæf, og største Delen af Ringkjøbing Amt — dog ikke i den Egn, jeg bor i, saa jeg har ikke private Grunde til min Stilling paa dette Punkt. Skulde jeg tage særlig Hensyn til den Egn, hvor jeg bor, har den ubestridelig nærmere til Aarhus. Altsaa største Delen af Ringkjøbing Amt har nærmest til Viborg, og det Samme gjælder vel største Delen af Ribe Stift. Altsaa hvad Fladeindholdet angaar, tillader jeg mig indtil videre at tro, at det største Fladeindhold har nærmest til Viborg. Det er imidlertid en Ting, som jeg heller ikke lægger nogen afgjørende Vægt paa; thi som sagt, man kan komme til begge Stæder. Derimod er der en anden Ting, som iøvrigt det ærede Medlem for 9de Kredts (Dam) stærkt rørte ved, og det er Centralisationen. Han omtalte, at man skulde skabe et Slags Kjøbenhavnovre i Sjylland overfor Kjøbenhavn herovre, og at man skulde gjøre Aarhus til et Slags Kjøbenhavnovre i Sjylland. Det er netop det, som jeg ikke ønsker. Jeg for mit Vedkommende ønsker ikke at skabe et Kjøbenhavnovre i Sjylland, og derfor ønsker jeg ikke, at Alt skal samles til Aarhus, men jeg ønsker snarere, at de enkelte Byer med deres Omegn kunne vedblive at føre deres selvstændige Liv uden at blive slugte af de større Byer. Iøvrigt skal jeg gjerne erkjende, at med Hensyn til Arkivet spiller dette ikke nogen Hovedrolle. Naar det ærede Medlem iøvrigt farede let over det historiske Moment, tillægger jeg dette netop i denne Sag ikke ringe Betydning, og da har Viborg ubestridelige Fortrin. Det ærede Medlem sagde, at Aarhus havde sin Historie. Ja, det har enhver By og ethvert Mennekte, om man vil, men hvad det Historiske angaar, da er det uomtvisteligt, at Viborg har Fortrinet. Det vil navnlig ogsaa være for historiske Grafskninger, at Arkivet vil have ikke ringe Betydning, og derfor siger jeg, da det netop

vil være rimeligt, at Arkivet vil faae Betydning for historiske Grafskninger, lad os da holde paa Viborg og blive ved Folkethingets Afstemning. Efter den Debat, der er ført i Folkethinget, tror jeg, at man vil røffere, at Lovforslaget ikke vil komme ud, dersom man gjør en Forandring i saa Henseende, og jeg skal derfor anbefale Lovforslaget som det foreligger.

Styr: Efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra forskjellige Talere, navnlig den sidste ærede Taler, skal jeg fatte mig i Korthed. Da jeg imidlertid, i Følge min Embedsstilling, er en af dem, der have Bestyrelsen af et af de større lokale Arkiver, som for Diebliffet findes i Provindsjerne, har jeg følt mig opfordret til at sige et Par Ord i denne Sag. For det Første vil jeg bringe den høitærede Minister en Tak, fordi han har forelagt dette Forslag; thi der er i Biskeligheden i høi Grad Trang til en Lov om dette Forhold. Foruden de i Lovforslagets Motiver omtalte Ulemper, hvoraf Arkiverne nu lide, vil jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en, som ikke er berørt der, og som dog gjør vore Arkiver betydelig Skade for Diebliffet, det er nemlig den Skade, Museene gjøre i Arkiverne. Ja, det lyder maaske underligt, men det er virkelig Tilfældet, at en stor Del af Arkivsagerne for Tiden fortaeres af Mus. Det Arkiv, som jeg har at bestyre, skal, efter hvad der er fortalt mig, være et af de bedst indrettede Provindsarkiver, men i de 2 Aar, jeg har haft med det at gjøre, har jeg ført en bitter Kamp med Musene, uden at det er lykkedes mig at holde dem borte fra de vigtige Arkivsager. Jeg vil dernæst tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en Slags Provindsarkiver, som jeg ikke har fundet omtalt ved denne Leilighed, i alt Fald har jeg ikke set dem berørte i de Motiver, der ledsage Lovforslaget. Jeg sigter til Præstearkiverne. Der findes i vore Præstearkiver rundt omkring i Landet ikke saa ganske saa Ting af historisk Betydning, og om dem gjælder det i høi Grad, at de trænge til at bevares. Jeg vil derfor tillade mig at henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa, om der ikke kunde være Anledning til at forsøge at faae Præstearkiverne undersøgte og faae de værdifulde Ting, som findes i dem, dragne ind under de Provindsarkiver, der nu tænkes oprettede. Med Hensyn til selve Provindsarkiverne er der i de Motiver, som ledsage Lovforslaget, nogle Ord, som jeg gjerne vilde henlede Opmærksomheden paa. Der, hvor det omtales, at det Arkiv, som paatænkes oprettet paa Fyn og i Solland-Halsters Stift, vil komme til at blive betydeligt større end noget af de andre Pro-